Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Nekane Maritxalar Garbizu

Pasaia, Gipuzkoa (1957)

Aurkibidea

Biografia

Aita Errenteriakoa zuen eta ama Antxokoa. Alaba bakarra, 1962an Antxoko ikastolan hasi zen, 9 urtera arte; Kontxita Beitiarekin eta Nekane Auzmendirekin ibili zen. Filologia Hispanikoa ikasi zuen, Donostian. Errenteriako Koldo Mitxelena institutuko irakaslea izan da erretiroa hartu arte. Badiako ikastola txikien historia jasotzeko egindako elkarrizketa.

Zintak

PAS-074

- **Proiektua**: Badiako ikastola txikiak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2025-06-12
- **Iraupena**: 46 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Euskararen egoera Pasai Antxon 60. hamarkada hasieran

- **Erref**: PAS-074/003
- **Iraupena**: 0:02:49. **Hasi**: 00:01:27. **Bukatu**: 00:04:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
60. hamarkadaren hasieran hasi zen Kontxita Beitiaren ikastolan ikasten. Lau urte zituen eta hamar urtetararte egon zen bertan. Orduan, euskararen egoera guztiz zapaldua zegoenn. Nekanek etxean ikasi zuen euskaraz eta ez zekien ia gaztelaniaz. Herrian, eskola publikoak edo nazionalak zeuen eta baita mojen ikastetxea ere. Gurasoak oso ausartak izan ziren horrelako egoera batean haurrak ikastolara eramateagatik. Nahiz eta haurrak izan, bazekiten euskararen zapalkuntza zegoela eta ikastola klandestinoa zela.

2. Kontxita Beitiaren ikastolaren egunerokotasuna

- **Erref**: PAS-074/007
- **Iraupena**: 0:03:09. **Hasi**: 00:06:48. **Bukatu**: 00:09:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Kontxita Beitiak ikastola klandestinoak ematen zituen bere gurasoen etxeko logela batean. Ikastolaren egunerokotasuna zein zen kontatzen du. Lurrean eserita jasotzen zituzten klaseak.

3. Irteerak inguruko mendietara

- **Erref**: PAS-074/008
- **Iraupena**: 0:02:01. **Hasi**: 00:09:57. **Bukatu**: 00:11:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Astero, irteerak egiten zituzten inguruko mendietara. Urtean behin Arantzazura joaten ziren. Jolasordurik ez zegoen, baina beti jolasten egoten ziren. Herrian jendeak bazekien etxe hortan klaseak ematen zirela klandestinoki.

4. Pasai Antxoko lehenengo ikastolako kokapenak

- **Erref**: PAS-074/009
- **Iraupena**: 0:03:22. **Hasi**: 00:11:58. **Bukatu**: 00:15:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Pasai Antxoko lehenengo ikastola, gaur egungo Eskalantegi kalean zegoen, Kontxita Beitiaren gurasoen etxean. Kontxita ezkondu zenean, Oarso kalean hasi ziren klaseak jasotzen eta azkenik, Nekane Auzmendiren etxean, Amarretxeta kalean. Bederatzi urterekin bukatu zen ikastolako bere etapa eta Santo Tomas Lizeoan jarraitu zituen ikasketak, beste 4-5 lagunekin batera.

5. Santo Tomas lizeoan ikasketak

- **Erref**: PAS-074/011
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:15:42. **Bukatu**: 00:17:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Santo Tomas lizeoan, urteko jakintza guztiak ekaineko azterketa bakar batean gainditu behar zituzten. Euskara ikasten zuten irakasgai bezala, nahi eta gainontzekoa gaztelaniaz izan.

6. Ikastolarekiko esperantza gurasoen partetik

- **Erref**: PAS-074/012
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 00:17:29. **Bukatu**: 00:19:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Ikastola klandestinoetara seme-alabak bidaltzen zituzten gurasoek bazekiten nora eramaten zituzten haurrak. Esperantza handia zeukaten guraso haiek.

7. Elizaren babesa ikastolei

- **Erref**: PAS-074/014
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:19:29. **Bukatu**: 00:20:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Elizak ikastolari lagundu zion Pasai Antxon ere. Don Pedro Jimeno, Don Luis Agirre, Emeterio Sorasu... gogoratzen ditu.

8. Ikuskaria zetorrenean gastelaniazko liburua atera behar

- **Erref**: PAS-074/015
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:20:24. **Bukatu**: 00:22:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Ez du gogoratzen ikuskaritza inoiz agertu zenik ikastolan. Baina dikuskaria agertu ezkero, gaztelaniazko liburu bat zeukaten ateratzeko. Egunerokotasunean, Xabiertxo edo Martin Txilibitu eta euskarazko ipuinak erabiltzen zituzten.

9. Ikastolako eguberriko jaialdia Don Bosco aretoan

- **Erref**: PAS-074/017
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 00:22:54. **Bukatu**: 00:25:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Ikastolan zegoen garaian, oraindik ez zen Olentzero kalera ateratzen. Etxez-etxe joaten ziren kantatzera, jaiotzak antolatzen zituzten... Don Boscoko aretoan eguberriko jaialdia egiten zuten.

10. Ikastolara joatea zerbait berezia zen

- **Erref**: PAS-074/024
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:30:17. **Bukatu**: 00:31:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Haurrak izanda ere, konturatzen ziren leku ezberdin edo berezi batera jaoten zirela (ikastolara). Bazekiten ere euskaldunak zirela.

11. Kontxita Beitia andereñoa

- **Erref**: PAS-074/026
- **Iraupena**: 0:01:58. **Hasi**: 00:32:02. **Bukatu**: 00:34:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Kontxita Beitiaren lanaz hitz egiten du. Emakume ausarta, jantzia eta konprometitua izan zen.

12. Pasai Antxoko ikastolaren kokapen ezberdinak

- **Erref**: PAS-074/030
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:37:40. **Bukatu**: 00:39:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Pasai Antxon hiru ikastola ezagutu zituen: Kontxita Beitiarena Eskalantegi kalean, Oarso kalekoa eta Nekane Auzmendirena. Ibaiondon eta geroago Beraunen ere ikastola egon zela badaki.

13. Pasai Antxoko eta lizeoaren ibilbideak

- **Erref**: PAS-074/035
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:42:35. **Bukatu**: 00:45:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:
Ikastolaren ibilbideak poz asko sortzen dio. Pasaa-Lezo lizeoaren behar handia zegoen eta erabat positiboa ikusten du lizeoaren proiektua egin izana.

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com